

جنايات رژيم بعث در

کردستان عراق

(ار فند حقوق بين الملل كيفرى)

فاروق امينى

سرشناسه: امینی، فاروق، ۱۳۵۸ -
عنوان و نام پدیدآور: جنایات رژیم بعث در کردستان عراق : از منظر حقوق بین الملل کیفری
مشخصات نشر: تهران: نیان، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری: ۲۱۶ ص. : مصور (رنگی).
شابک: 978-600-95182-0-3
وضعیت فهرست نویسی: فبیای مختصر
یادداشت: . فهرست نویسی کامل این اثر در نشانی: <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.
یادداشت: کتابنامه : ص. ۲۱۴-۲۱۶ به صورت زیرنویس.
ماره کتابشناسی ملی: ۳۷۹۶۵۵۵

نام کتاب: جنایات رژیم بعث در کردستان عراق (از منظر حقوق
بین الملل کیفری) نشر نیان
مؤلف: فاروق امینی
ناشر: نشر نیان
نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۴
شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۵۱۸۲-۰-۳
نشانی: تهران، ص. پ: ۱۳۱۹۹۴۷۴۷۷۳
تلفکس:

حق چاپ و نشر محفوظ

فهرست مطالب

مقدمه ۱۲

فصل اول

مفاهیم و کلیات ۱۵

مبحث اول

۱-۱- مفهوم حقوق بین‌الملل ۱۷

۲-۱- مفهوم حقوق بین‌الملل کیفری ۱۷

۳-۱- مفهوم ۱۹

۴-۱- رابطه حق بین مللی کیفری با حقوق بین‌الملل یا حقوق ملی ۲۰

۵-۱- مسئولیت کف افراد ر کب جرایم بین‌المللی ۲۲

۶-۱- ویژگی و برتری حقوق بین‌الملل نسبت به حقوق ملی ۲۴

مبحث دوم

ساختار اجتماعی - جغرافیایی عراق ۲۶

۱-۲- موقعیت جغرافیایی عراق ۲۶

۲-۲- ترکیب قومی، مذهبی و زبانی کشور عراق ۲۷

۳-۲- موقعیت جغرافیایی کردستان ۲۹

۴-۲- تاریخچه حزب بعث ۳۱

۵-۲- تاریخچه تشکیل حزب بعث در عراق ۳۲

مبحث سوم

جرایم خاص بین‌المللی ۳۵

۱-۳- تعریف ژنوسید ۳۷

۲-۳- عنصر مادی نسل کشی ۴۰

۳-۳- عنصر روانی نسل کشی ۴۰

۴-۳- انواع ژنوساید (نسل کشی) ۴۲

۵-۳- جرم انگاری و تقبیح نسل کشی در اسناد و محاکم بین المللی ۴۵

۶-۳- کنوانسیون منع و مجازات کشتار دسته جمعی ۱۹۴۸ ۴۶

۷-۱- گروه های مشمول قرارداد ۵۳

۸-۳- بین اقدامات و جنایات رژیم بعث با ماده ۲ کنوانسیون ۱۹۴۸ ۵۵

۳- نتیجه گیری ۵۶

مبحث چهارم

جنایات علیه بشریت (Crimes against humanity) ۵۸

۱-۴- پیشینه اصطلاح جنایات علیه بشریت ۵۸

۲-۴- تغییر در تعریف جنایات علیه بشریت ۶۰

۵-۲- جنایات علیه بشریت در اساسنامه دادگاه های یفری بین المللی ۶۲

الف - جنایات علیه بشریت در اساسنامه دادگاه های موقت بین المللی (رکلا - سابق ۱۹۹۳) ۶۲

ب- جنایات علیه بشریت در اساسنامه دادگاه بین المللی رواند ۱۹۹۸ ۶۶

ج- جنایات علیه بشریت در اساسنامه دادگاه کیفری بین المللی دائم (۱۹۹۸) ۶۹

۶-۲- قرارداد های بین المللی عدم شمول مرور زمان ۷۵

مبحث پنجم

جنایات جنگی (warcrimes) ۷۶

۵-۱- تعریف جنایات جنگی ۷۶

۵-۲- ماده ۸ اساسنامه دادگاه بین المللی کیفری (icc) ۷۹

- ۳-۵- کنوانسیونهای ۱۹۴۹ ژنو ۸۹
- ۳-۶- نمونه ای از اعمال غیر قانونی و جنایات جنگی رژیم بعث ۹۴
- مبحث ششم: دیگر جرایم بین المللی
- ۱-۶- تجاوز ۹۷
- ۲-۶- تروریسم بین المللی ۹۸

فصل دوم

- بررسی ماهیت جرایم ارتكابی رژیم بعث در کردستان عراق ۹۹
- مبحث اول

- ۱-۱- جنایات رژیم بعث در کردستان عراق ۱۰۲
- ۱-۱-۱- حمله های رجمیات، رژیم بعث کردستان عراق ۱۰۲
- ۱-۲- جنایات حکومت عراق در کردستان قبل از تأسیس حزب بعث ۱۰۴
- مبحث سوم

- ۳-۱- جنایات رژیم عراق علیه کردها با روی کار آمدن حزب بعث ۱۰۷
- ۴-۱- عملیات بهار ۱۹۶۹ ۱۰۸
- ۵-۱- جنگ ۷۴-۱۹۷۵ ۱۱۰
- ۶-۱- آواره کردن کردها ۱۱۳

مبحث دوم

- جنایات رژیم بعث در سالهای ۱۹۷۶-۱۹۸۸ ۱۱۸
- ۱-۲- عملیات انفال: ۱۱۸
- ۲-۲- طراحی عملیات انفال: ۱۲۸
- ۳-۲- دلایل عملیات انفال ۱۲۹
- ۴-۲- مراحل عملیات انفال ۱۳۱

- مرحله اول ۱۳۱
- مرحله دوم ۱۳۲
- مرحله سوم ۱۳۳
- مرحله چهارم ۱۳۴
- مرحله پنجم و ششم و هفتم ۱۳۴
- مرحله هشتم ۱۳۵
- ۲-۵- بیج عملیات انفال ۱۳۷
- مبحث سه
- بکارگیری طرح‌های شیمیایی در کردستان عراق توسط رژیم بعث ۱۴۱
- ۳-۱- بمباران شیدار شهر ۱۴۱
- ۳-۲- لیست شرکت‌های بررسی تعمیر کننده رژیم صدام به تجهیزات و سلاح‌های شیمیایی ۱۴۵
- ۳-۳- واکنش مجامع بین‌المللی به بمباران شیمیایی - نتیجه ۱۴۸
- فصل سوم**
- بررسی صلاحیت محاکم کیفری جهت رسیدگی به جرم رژیم بعث ۱۵۱
- مبحث اول
- صلاحیت جهانی ۱۵۶
- مبحث دوم
- صلاحیت بین‌المللی ۱۶۰
- مبحث سوم
- دادگاه عالی عراق ۱۶۳
- ۳-۱- صلاحیت‌های دادگاه عالی کیفری عراق ۱۶۴

الف - صلاحیت زمانی دادگاه	۱۶۴
ب - صلاحیت سرزمینی	۱۶۵
ج - صلاحیت شخصی دادگاه ویژه عراق	۱۶۶
د - صلاحیت ذاتی	۱۶۸
۲-۳- بررسی بعضی از مواد اساسنامه	
- ماده ۱۱ اساسنامه دادگاه ویژه عراق	۱۷۰
- ماده ۱۲ اساسنامه	۱۷۱
- ماده ۱۳ اساسنامه	۱۷۲
- نقض قوانین خاص عراق	۱۷۳
- نظام مقرراتها	۱۷۵
۱-۴- نتیجه گیری کلی	۱۷۹
ضمائم	۱۸۳
ضمیمه (۱)	۱۸۵
ضمیمه (۲)	۱۸۷
ضمیمه (۳)	۱۹۵
تصاویر قربانیان بمباران شیمیایی حلبچه	۱۹۹
منابع و مأخذ	۲۱۴

دیباچه

جنایاتی که رژیم بعث و در رأس آن صدام حسین در طول زمامداریش در عراق و به ویژه در منطقه خودمختار کردستان مرتکب شدند کاملاً مشخص و آشکار است، اما چیزی که باعث تعجب و کنجکاوی می‌شود، عدم توجه و غفلت مجامع بین‌المللی حقوق بشری نسبت به این فجایع در زمان ارتکاب این جرایم بوده است.

در تحقیق و پژوهش حاضر به طور مختصر به مطالعه این جنایات از دیدگاه حقوق بین‌الملل کیفری و بررسی ماهیت جرایم ارتكابی توسط رژیم بعث در کردستان عراق پرداخته و به صلاحیت رسیدگی به این جرایم نیز از لحاظ مداخله بین‌المللی اشاره شده است.

اینکه این جنایات از دیدگاه حقوق بین‌الملل و اسناد بین‌المللی دارای اوصاف و تعاریف می‌باشند، و آیا این جنایات، کنوانسیون‌ها و پروتکل‌های بین‌المللی را از دیدگاه جرایم علیه بشریت و نسل‌کشی و جرایم جنگی نقض نموده یا نه مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته است. با بررسی این اسناد و کنوانسیون‌ها همچنین جرایم خاص بین‌المللی مشخص شد، جنایاتی که رژیم بعث در کردستان عراق مرتکب گردیده، ناقض تمام اسناد و کنوانسیون‌های مربوط بوده و شامل جنایات علیه بشریت، نسل‌کشی و جرایم جنگی نیز می‌شود و برای رسیدگی به این جرم و جنایت‌ها محاکمی با صلاحیت جهانی لازم است و در نتیجه به اینکه این جنایات و جرایم بین‌المللی مرتبط با صلح و امنیت جهانی بوده، هیچوقت مشمول مرور زمان قرار نمی‌گیرند و در هر زمان قابل رسیدگی می‌باشند.

مقدمه

شاید کمتر کسی باشد که نام صدام حسین و رژیم توتالیتر بعث را چه در دوران زمامداریش چه در دوران سقوطش، چه در زمان دستگیری در یک سوراخ کوچک و چه در زمان محاکمه و اعدامش باها نشنیده باشد.

این شخص نازی بسیار خطرناک بود و در ۱۲ سالگی مرتکب قتل عمد شده بود و پژوهش نمی‌خواهیم به بیوگرافی وی بپردازیم، بلکه می‌خواهیم درباره جنایاتی که خود صدام و رژیم بعث در طول دوران سرکوبتاری در کردستان عراق مرتکب شده‌اند بپردازیم.

حزب بعث در ۱۷ ژوئیه ۱۹۶۸ حکم خود را به سرکردگی صدام حسین در عراق آغاز کرد و از آن زمان شروع به سرکوب قیام‌های مردمی و افراد آزادیخواه کرد. به طور کلی اسامی و پایه رژیم بعث به رعب و وحشت و سرکوب مردم استوار بود. شاهانه جنایات صدام حسین فقط معطوف به ملت خود نبود بلکه به همسایه‌های خود از جمله ایران و کویت تجاوز نمود. جنگی که به ایران تحمیل نمود، صدها هزار شهید، جانباز و مفقودالامر به همراه داشت، و در مدت ۸ سالی که جنگ را علیه ایران ادامه داد بیشترین

خسارات را بر این کشور وارد آورد که هنوز هم آثار آن موجود است. رژیم بعث از ویران کردن شهرها، روستاها، پل ها و کارخانه ها گرفته تا استفاده از گاز شیمیایی، علیه ملت ایران به کار برد، و صدها هزار نفر را آواره و بی خانمان کرد.

نگارنده در این رساله سعی بر آن دارد تا جنایات و ظلم هایی که رژیم بعث عراق علیه کردهای عراق مرتکب شده اند از لحاظ حقوقی بررسی نماید.

جنایات و ظلم هایی که رژیم بعث علیه کردهای عراق مرتکب شد از منظر حقوق بین الملل دارای توصیفات خاصی است، و این توصیفات هر کدام دارای تعاریف مشخصی می باشند. از نظر حقوق بین الملل جرایم بین المللی به چهار دسته تقسیم می شوند: جرایم جنگی، جرایم علیه بشریت، جرایم نسل کشی و جرایم تجاوز علیه کشور دیگر که تقریباً رژیم بعث عراق سه گروه این جرایم را طبق کنوانسیون های ژنو، و کنوانسیون های سازمان ملل متحد علیه مردم کرد در عراق مرتکب شده و جرایمی هم مرتکب شده که هنوز تعریف خاصی در نظام بین الملل ندارد، و تمام این جنایات را که در کردستان عراق مرتکب شده جهت نابودی ملت رفوم نرد انجام داده، در موقع ارتکاب این جرایم، نه تنها به زنان و کودکان و جوانان بزرگسالان رحم نکرد بلکه مساجد، روستاها، شهرها، و تمام زیر بناهای اقتصادی مردم را هم ویران کرد حتی چشمه های آب را با بتن خشکاند و مردم کردستان را به جنوب عراق کوچاند و

عرب‌های بدوی را به جای آنان ساکن نمود. این رژیم در دوران زمامداریش حدود ۴۰۰۰ هزار روستا را در کردستان عراق آتش زد و ویران کرد. و در جریان عملیات انفال ۱۸۲ هزار کرد مدنی را قتل عام کرد و هزاران مردم بی‌گناه را به وسیله گازهای شیمیایی از بین برد. و در جریان ارتکاب تمامی این جرایم و جنایات، قدرت‌های بزرگ دنیا فقط سکوت کردند و چشم‌های خود را از دیدن این جنایات بستند و به کمک‌های خود به این رژیم ادامه دادند و این بیشتر زدی. و یوم شد که دادگاه صدام را بین‌المللی نکردند و محاکمه وی را با قضای مجیل ختم و حکم اعدام را صادر کردند. اینها نمونه‌ای از جنایات رژیم عراق علیه کردهای عراق بود که در ادامه تحقیق بعضی از این جنایات را به تفصیل شرح خواهیم داد.